

Kymenlaakson arvonlisäys on kasvanut koko 2000-luvulla vain hitaasti. Maakunnan arvonlisäyksen kehitykseen on vaikuttanut kielteisesti metsäteollisuuden rakennemuutos. Metsäsektorin tuotanto on laskenut, tehtaita on lakkautettu, tuotantolinjoja suljettu ja metsäteollisuuden osuus arvonlisäyksestä on laskenut dramaattisesti 30 %:sta 10 %:iin. Kymenlaakson talous lähti elpymään vuoden 2009 jälkeen, kun tuotanto kääntyi Kymenlaaksossa nousuun merkittävän laskun jälkeen. Ero valtakunnan lukuihin kuitenkin säilyi. Nousukäänne ja sitä edeltänyt pudotus perustui vientiin, jonka osuus on erittäin suuri Kymenlaaksossa. Kymenlaakson vahva erikoistumisala on logistiikka, jonka perustana ovat satama- ja rautatietoinnot sekä Venäjän tavaraliikenne. HaminaKotka-satama on Suomen suurin yleis-, vienti-, kontti- ja transitosatama, josta on säännölliset yhteydet kaikkiin merkittäviin satamiin Euroopassa ja sitä kautta muualle maailmaan. Vuonna 2015 Kymenlaakson kasvu nojasi pääosin jalostustoimialoihin.

Arvonlisäys asukasta kohti oli Kymenlaaksossa tarkastelukauden alussa vähän korkeampi kuin koko Suomessa. Tilanne muuttui vuonna 2002, kun Kymenlaakson arvonlisäys asukasta kohti jäi hieman valtakunnantason alle. 2000-luvun alussa maakunnan kehitystrendi noudatteli kuitenkin suurin piirtein koko maan kehitystä. Ero maakunnan ja valtakunnan arvonlisäyksen välillä kasvoi merkittävästi 2007 alkaen. Tämä viittaa siihen, että taantumisen alkoi (kuten aikaisemmissa talouskriiseissä) Kymenlaaksossa aikaisemmin kuin muualla Suomessa ja metsäteollisuuden voimakas aluerakennemuutos alkoi heijastua talouskehitykseen. Maakunnan väestön jatkuva väheneminen vaikutti kehitykseen aina vuoteen 2006 asti niin, että arvonlisäys asukasta kohti pysyi maan keskimääräisellä tasolla. Vuodesta 2007 lähtien tilanne on muuttunut negatiiviseksi. Vuosituhannen vaihteessa arvonlisäys kasvoi muutamissa maakunnissa merkittävästi mm. tieto- ja viestintätekniikan kehityksen myötä. Tämä kehitys nosti myös koko maan keskiarvoa. Uusien teknologia-alojen kehitys on ollut Kymenlaaksossa verrattain hidasta, eikä se näin ollen ole vaikuttanut arvonlisäyksen kasvuun samalla tavalla kuin em. maakunnissa. Kymenlaaksossa puolestaan logistiikalla on ollut merkittävä vaikutus arvonlisäykseen. Kymenlaakson, samoin kuin koko Suomen, arvonlisäys asukasta kohden on ollut koko tarkastelujakson suurempi kuin EU:ssa keskimäärin. Kymenlaakson talous alkoi elpyä hitaasti vuoden 2009 jälkeen. Tuotanto kääntyi Kymenlaaksossa nousuun. Nousukäänne ja sitä edeltänyt pudotus perustuivat vientiin, jonka osuus on erittäin suuri Kymenlaaksossa. Myös logistiikka-alan positiivinen kehitys vaikutti arvonlisäyksen nousuun. Käytettävissä olevat tulot asukasta kohden ovat Kymenlaaksossa olleet koko tarkastelujakson aikana alhaisemmat kuin koko maassa keskimäärin. Tulojen kasvu on tapahtunut kuitenkin tasatahtiin koko maan kanssa. Haasteen asettavat tuloerojen kasvu ja lisääntyvä työttömyys. Vuodesta 2005 vuoteen 2010 yritysten henkilöstömäärä on vähentynyt Kymenlaakson maakunnassa noin 8 %.

Kaakkois-Suomi on Euroopan merkittävin metsäteollisuuskeskittymä. Metsäteollisuuden osuus arvonlisäyksestä on laskenut Kymenlaaksossa dramaattisesti koko 2000 - luvun ajan vuoteen 2012 asti, ja tilanne suhteessa koko maahan verrattuna tasaantunut. Massa- ja paperiteollisuuden kehitys on ollut muihin aloihin verrattuna heikko. Metsäteollisuuden osuuden lasku johtuu metsäteollisuuden yleisestä heikosta suhdannetilanteesta sekä koko alan laajamittaisesta rakennemuutoksesta. Vuoden 2005 kielteiseen kehitykseen vaikutti paperiteollisuuden työsulku ja heikko kehitys jatkui johtuen alhaisesta markkinahinnasta ja tuotannon supistuksista. Metsäteollisuuden ongelmat ovat kuitenkin vaikuttaneet ennakoitua vähemmän koko maakunnan arvonlisäyksen volyymikasvuun (kts. T1). Paperiteollisuus on em. ongelmista huolimatta edelleen maakunnassa tärkeä erikoistumisala. Paperiteollisuuden osuus työpaikoista on Kymenlaaksossa noin kolminkertainen koko maan keskiarvoon verrattuna. Vuosina 2006 - 2009 noin 3000 henkilöä menetti työpaikkansa metsäteollisuudessa. Toisaalta sellun hinnan nopea nousu on johtanut esimerkiksi Sunilan toiminnan uudelleen käynnistämiseen 2009 loppuvuodesta. Kymenlaakson talous elpyi 2009 - 2010 välisenä aikana ja metsäteollisuuden liikevaihto kasvoi vahvasti alkuvuoden 2010 aikana. Alan perusvire on nyt kääntynyt positiiviseksi. Uutta kasvua onkin jo jonkin verran näkyvissä. Alueelle on saatu viime vuosina suuria infran ja teollisuuden investointeja. Usko biotalouteen, pakkauskartongin kysynnän kasvuun ja sellun uusiin käyttömahdollisuuksiin näkyy investointeina Kaakkois-Suomessa. Uusien investointien myötä puun käyttö on jo kasvanut ja tulee kasvamaan merkittävästi. Puun kysyntää ovat kasvattaneet investointien lisäksi puun kulkuvirtamuutokset. Kuitenkin alalle syntyvä lisätyöllisyys on toistaiseksi melko pientä.

Suurimpana haasteena on tuotantorakenteen uudistaminen, uusien yritysten ja uusien innovaatioiden saaminen alueelle. Alueelle on saatu viime vuosina suuria infran ja teollisuuden investointeja. Uutta kasvua onkin jo jonkin verran näkyvissä. Sitä haetaan entistä vahvemmin perinteisten alojen tukemisesta ja uudistamisesta (mm. metsäteollisuus, älylogistiikka, matkailun kehittäminen), mutta myös kokonaan uusilta toimialoilta (mm. pelillistäminen, palvelinkehitys, kyberturvallisuus, energia- ja ympäristöteknologia, älykkäät pakkaukset). Uudet yritykset ovat syntyneet v. 2014-2015 erityisesti autojen ja moottoripyörien korjausalalle, rakentamisalalle sekä konsultointialalle. Verrattuna muihin maakuntiin yrittäjien osuus työllisistä on Kymen-laaksossa edelleen alhainen. Yritysten nettolisäys noudattelee maan keskitasoa. On huomioitavaa, että yritys-ten aloitus - ja lopetustiedot ovat osin hallinnollisia, sisältäen yritysten ns. epäaitoja liiketoiminnan aloituksia ja lopetuksia. Osa aloittaneista yrityksistä ei ole täysin uusia. Yritysten vaihtuvuus on viime vuosina kasvanut koko maassa. Toimialoitteiset erot vaihtuvuudessa ovat suuria. Vaihtuvuus on suurempaa palvelualoilla ja rakentamisessa kuin teollisuudessa. Aloittaneiden yritysten määrä kohosi Kymenlaaksossa vuoteen 2007 asti, jonka jälkeen kehitys kääntyi talouskriisin seurauksena kielteiseksi erityisesti vuosina 2008 ja 2009. Tilanne parani selkeästi vuonna 2010 ja myös hieman vuonna 2015.

Vuosi 2015 oli HaminaKotkan satamassa edellisuotta vähemmän vilkas. Tuonnin kokonaismäärä laski 41,7 % vuoteen 2014 verrattuna. Viennin kokonaismäärä sen sijaan nousi 5,1 %. Sekä viennin että tuonnin kokonaismäärä laski 9,2 % edellisuoteen verrattuna. Liikennepalveluiden (satamat, huolinta yms.) liikevaihdon kasvu hidastui vuoden 2008 lopussa ja vuonna 2009. Liikevaihto supistui erittäin voimakkaasti maailman talouskriisin seurauksena. Satama toipui kriisistä odotettua nopeammin. HaminaKotkan sataman rahtimäärä nousi 2009 - 2010 välisenä aikana voimakkaasti. Koko Kymenlaakson talous elpyi 2009 - 2010 välisenä aikana. Nousukäänne ja sitä edeltänyt pudotus perustui vientiin, jonka osuus on erittäin suuri Kymenlaaksossa. Merkittävä osa satamaan saapuvista tavaroista kuljetetaan Venäjälle rekoilla. Transitotavaraa kuljettaneiden rekkujen lukumäärä kasvoi lähes koko tarkastelujakson ajan, mutta laski selvästi talouskriisin seurauksena 2008 - 2009. Maantietransitossa kulkevan tavarakirjo vaihtelee. Transitoliikenteellä on positiivisia talousvaikutuksia synnyttämiensä työpaikkojen ja liikenteeseen liittyvien muiden toimintojen muodossa, mutta lisääntynyt liikenne on ympäristön kannalta haitallista melun, päästöjen ja lisääntyvien liikenneonnettomuuksien vuoksi. Em. syiden takia tilaksi on valittu neutraali. Laivaliikenne katsotaan yleisesti ekotehokkaaksi, mutta erityisesti alueellisesti lisääntyvä rekkaliikenne satamista itään kuormittaa Kymenlaakson maakunnan ympäristöä ja vaikuttaa kielteisesti tieverkon toimivuuteen sekä turvallisuuteen erityisesti E 18 - tiellä Haminan ja Vaalimaan välillä. Kasvava kokonais- ja transitoliikenne voi lisätä myös ympäristöonnettomuusriskejä. Kymenlaaksossa kuljetetaan, varastoidaan ja käsitellään suuria määriä vaarallisia aineita.